

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csr/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320200507
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8320200507.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobkyne: P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., E. XXXX/XX, proti žalovanému: POHOTOVOST' s.r.o., Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, takto

rozhodol:

Súd z r u š u j e rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, Bratislava, sp. zn. Q. XXXXX/XXXX z 10.10.2019.

Žalobkyni vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa dňa 11.02.2020 podala na tunajšom súd žalobu, ktorou sa domáhala zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, sp. zn. Q. XXXXX/XXXX z 10.10.2019.

2. Podanie žaloby odôvodnila tým, že nebola riadne upovedomená o ustanovení rozhodcu, o rozhodcovskom konaní a nebolo jej ako spotrebiteľke umožnené zúčastniť sa na ňom. Spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje zákonom ustanovené náležitosti podľa § 3 zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. V konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil dôkazy a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu. Vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca. Súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu. Rozhodcovský rozsudok ju zaväzuje na plnenie, ktorého povahu považuje žalobkyňa za objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom. Výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky.

3. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a žiadal ju zamietnuť v celom rozsahu pre jej neopodstatnenosť.

4. Súd sa oboznámil so žalobou a jej prílohami, a to rozhodcovským rozsudkom sp. zn. Q. XXXXX/XX z 10.10.2019, zmluvou o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 10.10.2014, písomnými vyjadreniami strán sporu, a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Medzi žalobkyňou ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom bola dňa 10.10.2014 uzatvorená Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy bol schválený žalobkyni úver vo výške 300,- eur, s tým že žalobkyňa sa zaviazala zaplatiť požičanú sumu zvýšenú o náklady vo výške 198,- eur, t.j. celkovo zaplatiť sumu 498,- eur. Celkové náklady spotrebiteľa sú tvorené súčtom úroku vo výške

34 % ročne z poskytnutého úveru, čo predstavuje sumu vo výške 102,- eur a odplaty vo výške 96,- eur. Splatnosť úveru bola určená dňa 10.10.2015. RPMN predstavovala 32 %.

6. Dňa 10.10.2014 bola medzi stranami sporu zároveň uzatvorená rozhodcovská zmluva. V zmysle Čl. I bod 1. tejto zmluvy rozhodcovským súdom na účely tejto zmluvy sa rozumie Stály rozhodcovský súd so sídlom Karloveské rameno 8, 841 04 Bratislava, zriadený spoločnosťou Slovenská rozhodcovská, a.s.

7. Podľa Čl. II bod 1. tejto zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXX uzatvorenej dňa 10.10.2013, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmienek, dohoda o uznaní dlhu, zmluva o zabezpečovacom postúpení pohľadávky a spory, ktoré vzniknú s uplatnením práv z týchto vzťahov, budú riešené:

- a) pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde
- b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu.

8. Podľa pripojeného rozhodcovského rozsudku zn. Q. XXXXX/XX z 10.10.2019 súd zisťuje, že zo strany žalovaného bola voči žalobkyni na rozhodcovskom súde: Stály rozhodcovský súd zriadený pri Asociácii pre arbitráž, so sídlom Vansovej 2, 811 03 Bratislava, zriadeným záujmovým združením právnických osôb Asociácia pre arbitráž, so sídlom Rusovská cesta 15, 811 01 Bratislava, podaná dňa 16.09.2016 žaloba o zaplatenie pohľadávky vo výške 676,80 eur s prísl.

9. Žalovaná (v tomto konaní žalobkyňa) žalobnú odpoveď Stálemu rozhodcovskému súdu nedoručila, pretože výzvu na jej predloženie sa žalovanej nepodarilo doručiť.

10. Dňa 10.10.2019 bol rozhodcovským súdom vydaný rozhodcovský rozsudok sp. zn. Q. XXXXX/XX, ktorým bola žalovanej v rozhodcovskom konaní (v tomto konaní žalobkyňa) uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi v mesačných splátkach po 40,- eur sumu 255,- eur, úrok z omeškania v sume 2,94 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 255,- eur od 24.12.2015 do zaplatenia, zmluvnú pokutu 33,00 eur, trovy mediačného konania vo výške 159,57 eur, poplatok za upomienku 10,00 eur a trovy rozhodcovského konania vo výške 123,93 eur. Vo zvyšnej časti bolo konanie zastavené.

11. Žalovaný v písomnom vyjadrení zo dňa 03.03.2020 žiadal žalobu zamietnuť. Uviedol, že dňa 10.10.2014 uzatvoril žalovaný s dlžníkom Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 300,00 eur, zvýšený o príslušný poplatok 198,00 EUR, teda spolu zaplatiť čiastku 498,00 EUR s termínom splatnosti dňa 10.10.2015. Žalovaný podotýka, že žalobca do dnešného dňa uhradil z predmetnej zmluvy žalovanému 45,- EUR a práve v dôsledku žalobcovej nesplnenej povinnosti musel žalovaný pristúpiť k uplatneniu práva a vyžadovať splnenie povinností pomocou zákonných prostriedkov.

Žalovaný si individuálne dohodol podmienky Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, s tým že s odbornou starostlivosťou, ktorú vykonal na základe vyplnenia formuláru o overení klienta boli dojednané podmienky poskytnutia úveru a k tomu dohodnutá výška úveru na základe posúdennej bonity klienta. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov je jasne uvedená priamo na prednej strane zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX na prednej strane je uvedené nasledovné:

„Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 498,00 EUR, ak nie je dohodnuté inak, do 10.10.2015 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi. Vzhľadom na uvedené sa zmluvné strany dohodli, že doba trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľskej zmluvy nastane dňa 10.10.2015.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 498,00 EUR s termínom splatnosti dňa 10.10.2015.

Žalovaný popiera tvrdenia týkajúce sa neplatnosti Rozhodcovskej zmluvy, a to aj s poukazom

na to, že predmetnú Zmluvu nemožno podriaadiť pod právny režim spotrebiteľských zmlúv. Pokiaľ by tunajší súd i napriek vyššie uvedenej argumentácii posúdil predmetnú Zmluvu ako spotrebiteľskú, žalovaný poukazuje na skutočnosť, že Rozhodcovská zmluva sa nachádza na samostatnom liste papiera, kde je veľkými písmenami určené, že sa jedná o Rozhodcovskú zmluvu. V prípade osoby žalobcu má žalovaný zároveň za to, že sa jedná o osobu, ktorá má rozumové schopnosti na úrovni primerane spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel konania ako i jazykové vyjadrenia právnych úkonov obsiahnutých v listinách, ktoré podpísal (obdobne o tom hovorí i čl. 11 ods. 2 CSP). Žalobca navyše žiadnym spôsobom nebol k podpisu Rozhodcovskej zmluvy donútený a podpisy činil bez akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku.

Podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), platného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere je neprijateľnou podmienkou dojednanie ktoré umožňuje, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom. Žalovaný má za to, že Rozhodcovská zmluva spĺňa všetky náležitosti podľa platných právnych predpisov v čase jej uzatvorenia. Je nepochybné, že rozhodcovská zmluva, dohodnutá medzi žalobcom a žalovaným je tzv. nevýhradnou rozhodcovskou zmluvou, nakoľko umožňuje každej zmluvnej strane domáhať sa ochrany svojich práv buď prostredníctvom rozhodcovského konania alebo súdneho konania. Už len z tohto pohľadu rozhodcovská zmluva nevyžaduje od žalovaného, aby spory so žalovaným riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Z čl. II rozhodcovskej zmluvy jasne vyplýva, že nie je daná výlučnosť rozhodcovského súdu, a žalobca sa mal možnosť v prípade nespokojnosti obrátiť na všeobecný súd. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozsudok Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 14C/214/2014 zo dňa 24.09.2015, rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2Co/107/2015 zo

dňa 28.02.2016, rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 12Cb/114/2014-104 zo

dňa 16.03.201. Podľa odbornej literatúry rozhodcovská doložka v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je pre spotrebiteľa nevýhradná (t.j. dáva mu možnosť vždy sa pred podaním žaloby proti dodávateľovi rozhodnúť, či ju podá na všeobecnom alebo rozhodcovskom súde) nebude dotknutá ustanovením § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (Magál, M. - Kubina, P.:

Rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách. Justičná revue, 2008, č. 4, s. 616 a nasl.). Žalobca má teda kedykoľvek právo sa slobodne rozhodnúť, na ktorom orgáne uplatní svoje právo.

Uviedol, že každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. V prípade, že sa účastníci rozhodcovského konania dohodnú na predložení svojho sporu na prerokovanie stálemu rozhodcovskému súdu v zásade platí, že sa podrobujú predpisom tohto súdu. Podľa § 14 ods. 2 ZoRK upravujúceho náležitosti rokovacieho poriadku, rozhodcovský súd postupuje v ňom neupravených otázkach podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní. Žalovaný v tomto smere poukázal na rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13.11.2017, sp. zn. 2Er/1464/2015, rozsudok Okresného súdu Svidník, sp. zn. 6C/176/2014-75. Rovnaké postavenie účastníkov konania sa musí prejavovať v procesnom postupe súdu od podania žaloby až po vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý obom stranám umožní predkladať návrhy na vykonanie dôkazov, podanie vzájomnej žaloby, návrhy na doplnenie žaloby a najmä právo vyjadriť sa k predloženým dôkazom druhej strany. Ak ide o rozhodovanie na Stálom rozhodcovskom súde, pri ustanovení rozhodcov sa vychádza z rokovacieho poriadku súdu, pokiaľ sa strany nedohodli na osobe rozhodcu. Problémy pri ustanovení rozhodcov vznikajú, ak strany uzavreli len rozhodcovskú doložku, v ktorej riešili okruh majetkových sporov, ktoré sa budú podľa vzájomnej dohody rozhodovať v rozhodcovskom konaní a o otázke ustanovenia rozhodcov neuzavreli žiadnu dohodu. V rozhodcovskej zmluve by sa preto mali dohodnúť na spôsobe ustanovenia rozhodcov, za podmienky, ak sa nevedia dohodnúť na konkrétnej osobe rozhodcu. Tomu chcel veriteľ predísť, a preto navrhol rozhodcu, s ktorým mohol a nemusel dlžník súhlasiť. V prípade, že obe strany rozhodcovskú doložku v znení o výbere rozhodcu podpísali, svojím podpisom vyslovili súhlas s prerokovaním sporu pred rozhodcom ustanoveným už v rozhodcovskej doložke/zmluve. Sporová strana mohla už pri podpise rozhodcovskej doložky alebo zmluvy vysloviť nesúhlas s osobou uvedeného rozhodcu a mala možnosť navrhnúť na rozhodovanie iného rozhodcu. Ak bola rozhodcovská doložka alebo zmluva jasne a určite formulovaná aj s uvedením mena rozhodcu a podpísaná zástupcami oboch strán, každá z nich mala možnosť vzniesť námietky voči uvedenej osobe rozhodcu. V takomto prípade sa domnievame, že nedošlo k porušeniu zásady rovnosti v rozhodcovskom konaní pri menovaní osoby rozhodcu, lebo druhá strana sa rozhodla slobodne o podpísaní doložky a mala možnosť vyjadriť nesúhlas s jej menovaním. Ak by mal predsa len dlžník, v tomto konaní žalobca pochybnosti o stanovenou rozhodcovi a domnieval sa, že ide o sudcu,

ktorý rozhoduje zaujato a nespravodlivo, mohol podať námietku predpojatosti. V takomto prípade môže každá strana použiť postup podľa § 9 ZoRK a vzniesť námietku predpojatosti voči rozhodcovi, o ktorých sa dozvedela buď z oznámenia rozhodcu o vzťahu k veci alebo k stranám, alebo z iných dôvodov, o ktorých sa dozvedeli po ustanovení rozhodcu.

Mal možnosť tak urobiť v žalobnej odpovedi, nakoľko v každom a jednom prípade je zasielaná výzva na žalobnú odpoveď.

Žalovaný odmieta akékoľvek argumenty žalobcu, ktoré majú evokovať stav, že rozhodcovská zmluva nebola individuálne dojednaná, nakoľko rozhodcovská zmluva nie je uzatváraná vždy. V prípade predmetnej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú podmienku, v prípade ktorej nemôže ísť o podmienku neprijateľnú v zmysle naznačovanom žalobcom. Navyše z dôvodu existencie samostatného dokumentu má dlžník/klient (v tomto prípade žalobca) na výber, či sa rozhodcovského konania zúčastní, alebo nie. Žalovaný je presvedčený, že rozhodcovská zmluva bola uzavretá platne, v zmysle platných právnych predpisov (v čase uzavretia rozhodcovskej zmluvy) a nemožno mať teda žiadne pochybnosti o jej legitímnosti.

Žalovaný si navyše dovoľuje konštatovať, že prípustnosť rozhodcovského konania vyplýva aj z právnej úpravy týkajúcej sa spotrebiteľských úverov. Možnosť mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (avšak žalovaný popiera, že by sa v danom prípade jednalo o spotrebiteľa a o spotrebiteľský úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch) vyplýva jednoznačne z ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch. Platné a účinné ustanovenia týkajúce sa spotrebiteľských úverov sú vo vzťahu k právnej úprave spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (aj keď ani táto

zásadne rozhodcovské konanie nezakazuje) nielen lex specialis, ale aj lex posterior, a teda jednoznačne majú prednosť pri aplikácii.

Prípustnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských sporoch vyplýva jednoznačne aj z odporúčania Komisie č. 98/257/ES o zásadách použiteľných na orgány zodpovedné za mimosúdne riešenie spotrebiteľských sporov.

Prípustnosť rozhodcovských doložiek v spotrebiteľských sporoch vyplýva aj zo súdnej judikatúry a odbornej literatúry.

Rozhodcovská zmluva ako dokument na samostatnom liste papiera môže, ale rovnako nemusí byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere. Následne preto, v prípade, že žiadateľ o úver uzavrie rozhodcovskú zmluvu, pri vzniku sporu zo zmluvy o úvere má každá strana možnosť voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním (nakoľko sa jedná o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu). V prípade, že rozhodcovskú zmluvu žiadateľ neuzavrie, eventuálny spor zo zmluvy o úvere sa bude riešiť súdnou cestou. Je naviac logické, že pokiaľ by zo strany dlžníka došlo po uzavretí zmluvy k jej porušeniu, t.j. k jeho protiprávnemu konaniu, bude to práve veriteľ, ktorý bude nútený obrátiť sa so žiadosťou o právnu ochranu na príslušný orgán, a to buď na základe voľby medzi rozhodcovským a súdnym konaním, alebo priamo na súd (pretože vo vzťahu k nemu nebude uzavretá rozhodcovská zmluva) alebo priamo na rozhodcovský orgán (pretože vo vzťahu k nemu bude rozhodcovská zmluva výhradná). Následky tohto procesného kroku už upravuje príslušné procesné právo, a nie rozhodcovská zmluva. Ako z vyššie uvedeného vyplýva, v prípade rozhodcovskej zmluvy sa teda jedná o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Medzi žalobcom a žalovaným bola v predmetnom prípade uzatvorená rozhodcovská zmluva, a to na samostatnom liste papiera, oddelene od samotnej Zmluvy o úvere. Zároveň žalovaný poukazuje, že žalobca svojím podpisom zo dňa 10.10.2014 vyhlásil, že s uzatvorením Rozhodcovskej zmluvy súhlasí, zároveň vyhlasuje, že bol pred uzatvorením zmluvy osobitne poučený o dôsledkoch uzatvorenia tejto rozhodcovskej zmluvy. Žalobca svojím podpisom ako vážnym, zrozumiteľným a určitým prejavom vôle súhlasil s uzatvorením.

13. Podľa § 41 ods. 1 a 2 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (ďalej len „Zákon o rozhodcovskom konaní“), doručený rozhodcovský rozsudok má za podmienok podľa § 46 ods. 2 pre účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Rozhodcovský rozsudok, ktorý má účinky právoplatného rozsudku súdu podľa odseku 1, je po uplynutí lehoty na plnenie v Slovenskej republike vykonateľný podľa osobitného predpisu.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania sa môže žalobou podanou proti druhému účastníkovi na súde domáhať zrušenia rozhodcovského rozsudku, ak

- a) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nemal spôsobilosť uzavrieť spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu,
- b) účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania nebol riadne upovedomený o ustanovení rozhodcu alebo o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní alebo mu nebolo umožnené sa zúčastniť na spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní,
- c) rozhodcovským rozsudkom sa rozhodol spor, ktorý spotrebiteľská rozhodcovská zmluva nepredvídala, alebo sa ním rozhodlo o veci, ktorá je podľa tohto zákona vylúčená zo spotrebiteľského rozhodcovského konania,
- d) stály rozhodcovský súd nebol ustanovený v súlade s týmto zákonom, v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní sa nepostupovalo v súlade s ustanoveniami tohto zákona a uvedený nedostatok mohol mať vplyv na výsledok sporu,
- e) spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy,
- f) stály rozhodcovský súd nenariadil ústne pojednávanie, hoci spotrebiteľ jeho nariadenie navrhoval podľa § 34 ods. 2 a z okolností uvedených v návrhu na nariadenie ústneho pojednávania vyplývala potreba jeho nariadenia najmä z dôvodu, že bez ústneho pojednávania sa nebolo možné vysporiadať s návrhmi a tvrdeniami spotrebiteľa, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- g) v konaní nebol správne zistený skutkový stav tým, že stály rozhodcovský súd nesprávne vyhodnotil predložené dôkazy, nevykonal navrhované dôkazy alebo neumožnil spotrebiteľovi predložiť dôkazy, a toto pochybenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- h) vo veci rozhodoval zaujatý rozhodca,
- i) stály rozhodcovský súd rozhodol v rozpore s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu práv spotrebiteľa, a toto porušenie mohlo mať vplyv na výsledok sporu,
- j) rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je svojou povahou objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom,
- k) výkon rozhodcovského rozsudku by bol v rozpore s verejným poriadkom Slovenskej republiky,
- l) rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rozhodcovskom konaní, súd v konaní o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku vždy preskúma, či sú dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. c), e) a i) až l). Ak sa dôvod zrušenia rozhodnutia vzťahuje len na časť rozhodcovského rozsudku, súd zruší rozhodcovský rozsudok len v dotknutej časti, ak je dotknutú časť možné oddeliť od nedotknutej časti výroku rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 46 ods. 1 Zákona o rozhodcovskom konaní, žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote troch mesiacov odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku účastníkovi spotrebiteľského rozhodcovského konania. Ak účastník spotrebiteľského rozhodcovského konania požiadal o opravu rozhodcovského rozsudku a rozhodcovský rozsudok bol opravený podľa § 42, lehota začína plynúť od doručenia rozhodnutia o oprave rozhodcovského rozsudku.

Podľa § 46 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní, doručený rozhodcovský rozsudok nadobudne právoplatnosť až po uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa odseku 1, a ak je žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku podaná, až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom

finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,

d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,

g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,

k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,

l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,

n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,

o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,

q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,

r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,

s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,

t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,

u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,

y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrtrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrtrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrtrok.

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

15.V zmysle § 39 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 52 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy sa uvádza, že spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

- a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
- b) dovoľujú dodávateľovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na iného dodávateľa bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom došlo k zhoršeniu vymožitelnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
- c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť dodávateľa za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo ujma na zdraví,
- d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
- e) umožňujú dodávateľovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj v prípade, ak spotrebiteľ neuzavrie s dodávateľom zmluvu alebo od nej odstúpi,
- f) umožňujú dodávateľovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
- g) oprávňujú dodávateľa, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej lehoty,
- h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky záväzky aj vtedy, ak dodávateľ nesplnil záväzky, ktoré vznikli,
- i) umožňujú dodávateľovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
- j) určujú, že cena tovaru alebo služieb bude určená v čase ich splnenia, alebo dodávateľ oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru alebo služieb bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
- k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku,
- l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukládajú spotrebiteľovi povinnosť niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia záväzku zo strany dodávateľa neprímerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv voči predávajúcemu vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči predávajúcemu,
n) spôsobujú, že platnosť zmluvy uzatvorenej na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predĺži, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprímerane krátke obdobie na prejavenie súhlasu s predĺžením platnosti zmluvy,
o) ktoré oprávňujú dodávateľa rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať iba predávajúcemu,
p) obmedzujú zodpovednosť dodávateľa, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,
r) vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Ako vyplýva z § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

16. Podľa § 3 ods. 3 a ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách (s odkazom na § 52 až 54 Občianskeho zákonníka). Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

17. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní platného a účinného v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní platného a účinného v čase uzatvorenia rozhodcovskej zmluvy, rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve.

18. V danej právnej veci je nesporné a preukázané, že medzi stranami sporu bola dňa 10.10.2014 uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere a uvedený deň bola medzi stranami sporu uzatvorená aj rozhodcovská zmluva. Ďalej je zrejmé, že žalobkyňa v tomto vzťahu vystupuje ako fyzická osoba spotrebiteľ a žalovaný vystupuje v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ. Úverová zmluva uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou, ide o štandardnú formulárovú zmluvu.

19. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné, a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou.

20. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý žalovaným túto charakteristiku spĺňa. Vzhľadom na uvedené je žalobcovi dôvodné priznať postavenie spotrebiteľa.

21. Aj napriek tomu, že v danej právnej veci bola uzatvorená úverová zmluva, ktorá sa riadi režimom Obchodného zákonníka, ako už súd uviedol vyššie, v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy bol daný žalovaným bez možnosti žalobcu privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, úprava ktorých je v Občianskom zákonníku pre spotrebiteľa výhodnejšia.

22. Podľa uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy zo dňa 22.10.2013 Čl. II bod. 1, sa všetky spory zo zmluvy o úvere mohli riešiť buď pred a) rozhodcovským súdom alebo pred b) všeobecným súdom. Podanie žaloby na všeobecnom súde malo síce povahu rozvázovacej podmienky vo vzťahu k rozhodcovskej doložke, avšak toto dojednanie neplatilo, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd. S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde.

23. Smernica Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vychádza nie z minimálneho okruhu nekalých klauzúl, ktoré sa majú transponovať, ale zo vzorového okruhu klauzúl. V konečnom dôsledku sa okruh neprijateľných podmienok de lege lata uvedený v § 53 ods. 4 OZ upravil postupne viacerými novelami až po uplynutí transpozície lehoty (napr. neprimeraná sankcia pod písm. k/ bola upravená až novelou Občianskeho zákonníka, vykonanou zákonom č. 568/2007 Z. z. s účinnosťou od 01. 01.2008, kým hlavná transpozícia bola vykonaná zákonom č. 150/2004 Z. z. účinným od 01. 04. 2004).

24. Podľa čl. 2 písm. a) Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách na účely tejto smernice „nekalé podmienky“ znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

25. Podľa čl. 3 ods. 1 - 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

26. Podľa bodu 1 písm. q) prílohy k Smernici Rady 93/13/EHS (podmienky uvedené v článku 3 ods. 3) za nekalé podmienky možno považovať podmienky, ktorých zmyslom alebo účinkom je: neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

27. Občiansky zákonník účinný od 01.01.2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, zmluvná podmienka spotrebiteľom individuálne nedojednaná, ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni prejednaniu a rozhodnutiu veci rozhodcovským súdom v rozhodcovskom konaní. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak

spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, nakoľko túto možnosť skôr využil dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojim konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného od 01.01.2008 len demonštratívne vymenováva niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľnej podmienky môžu mať aj iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ust. § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

28. Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, v rozhodcovskom konaní uplatnený nárok rozhodcovským súdom vôbec nemal byť prejednaný a rozhodnutý. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola uzatvorená platná rozhodcovská zmluva. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve rozhodcovskému súdu chýba základný predpoklad pre rozhodnutie sporu v rozhodcovskom konaní.

29. Zásadnou právnou otázkou v predmetnej veci bola otázka, či Rozhodcovská zmluva k úveru č. XXXXXXXXXX zo dňa 10.10.2014, na základe ktorej rozhodcovský súd založil svoju právomoc, je platná. V zmluve sa účastníci vzťahu dohodli, že akékoľvek spory ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú zo zmlúv súvisiacich s uvedenou úverovou zmluvou alebo zo zmluvných vzťahov zabezpečujúcich uvedenú úverovú zmluvu, ako sú napríklad ručiteľské vyhlásenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, dohoda o zmluvnej pokute, záložná zmluva na hnutelné a nehnuteľné veci, dohoda o vyplnení zmienok, dohoda o uznaní dlhu, dohoda o zabezpečovacom postúpení pohľadávky a spory, ktoré vzniknú s uplatnením práv z týchto vzťahov budú riešené pred a) v rozhodcovskej zmluve určeným rozhodcovským súdom alebo pred b) príslušným všeobecným súdom. Výber spôsobu uplatnenia nároku, a teda aj orgánu, ktorý ho prejedná, spočíval na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh.

30. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Inými slovami, právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (citované z nálezu Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.3.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priecia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby takouto interpretáciou pomocou redukcie „add absurdum“ odmietol a aby zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý.

31. Podľa dojednanej Rozhodcovskej zmluvy, spory mohli byť riešené aj v súdnom konaní, avšak výber jednej z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi. Ak jedna z alternatív riešenia sporov spočíva na navrhovateľovi, spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa tejto Rozhodcovskej zmluvy začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ je nútený nezvratne podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula, alebo dodávateľ svojim konaním. Spotrebiteľ má byť chránený pred oboma. Práve proti možnosti dodávateľa diktovať svoju vôľu v zmluvnom vzťahu bol vytvorený celý mechanizmus spotrebiteľsko-právnej ochrany pred štandardnými zmluvami.

32. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť aj prejavom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená (porov. uznesenie Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky vo veci 6 M Cdo 9/2012). Z uzatvorenej rozhodcovskej zmluvy ani z iných listinných dôkazov žiadne informácie o rozdieloch medzi riešením sporu pred rozhodcovským súdom a všeobecným súdom nevyplyvajú. Žalovaný sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemohol zbaviť ani poukazom na princíp "ignorantia iuris non excusat" (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech žalobcu. Kým rešpektovanie tohto princípu v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, že žalobcovi poskytol jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní.

33. Žalovaný si v tomto smere dôkazné bremeno nesplnil. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad. Nebolo teda preukázané, aby bola rozhodcovská zmluva jednoznačne individuálne dojednaná. Za individuálne dojednanie rozhodcovskej zmluvy nemožno považovať ani osobitné podpísanie samostatného listinného dokladu, ktorý je vo svojej podstate štandardnou formulárovou zmluvou vopred pripravenou dodávateľom.

34. Ak by dodávateľ inicioval konanie na rozhodcovskom súde, je klauzula neprijateľná, ak nie je alternatíva daná pre spotrebiteľa, aby rozhodcovské konanie zastavil, alebo odsunul. Spotrebiteľ môže svoje práva uplatňovať nie iba v zmysle dojednanej rozhodcovskej zmluvy, ale ak sa tak rozhodne, aj v občianskoprávnom konaní a zmluvná podmienka, ktorá by mu v tom bránila, bude v zmysle citovaného ustanovenia považovaná za neprijateľnú. Pokiaľ ide o tzv. nevýhradnú rozhodcovskú zmluvu, možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzória, pretože takmer s pravidelnosťou rozhodcovské žaloby podávajú veritelia, čo možno odôvodniť aj rozsahom nárokov plynúcich zo štandardne formulovanej zmluvy. Naopak, ak niektorý spotrebiteľ výnimočne uplatňuje svoje práva, tak využíva - pre neho transparentný štátny súd. Súd pritom nepochybuje o tom, že spotrebiteľ, ktorý sa rozhodne osobitne individuálne vyjednať rozhodcovskú zmluvu, by aj reálne rozhodcovské konanie využil, pretože inak by jeho individuálne vyjednanie nedávalo zmysel. Je na úvahu, či spotrebiteľa by napadla myšlienka namietat neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy. Tu je nutné objektívne posúdenie rozhodcovskej zmluvy a nie je rozhodujúca vôľa účastníka zmluvného vzťahu a v tomto zmysle ani jeho aktivita.

35. Neprijateľná rozhodcovská doložka je absolútne neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a je povinnosťou nielen súdu, ale aj rozhodcu z tohto právneho posúdenia vyvodit' všetky právne dôsledky, a poskytnúť náležitú ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Neuniklo pozornosti súdu, že rozhodca iba zriedkavo pristupuje k posúdeniu platného založenia vlastnej právomoci, resp. túto iba formalisticky skonštatuje ako danú. Aj toto konanie je právom nerešpektovania práv spotrebiteľov a absencia nestrannosti a nezaujatosti rozhodcu. Akceptovateľnosť rozhodcovského konania v spotrebiteľských veciach je treba zvoliť osobitným vyjednaním a nie nanútením arbitráže spotrebiteľovi. Na individuálne dojednanie je však potrebné rešpektovať a zachovať proces tvorby zmluvy ustanovený v Občianskom zákonníku. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení ani vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste papiera. Zbavenie sa zodpovednosti za nekalú obchodnú prax pri nevhodnom predkladaní zmluvných podmienok argumentáciou, že spotrebiteľ mal byť bdely, súd neprijíma a odsudzuje ho ako konanie hraničiace so zlým úmyslom v zmluvných vzťahoch. Je neakceptovateľné, aby porušovateľ práva presúval zodpovednosť na slabšieho a je vylúčené, aby za takýchto okolností súd akceptoval rozhodcovskú zmluvu.

36. Evidentne je možné konštatovať, že ide o vopred dodávateľom naformulované zmluvné klauzuly a je zrejme, že spotrebiteľ nemôže takúto formulárovú zmluvu meniť. Na strane žalovaného je dôkazné bremeno preukázať, že spotrebiteľ - v danom prípade žalobca, si individuálne vyjednal rozhodcovské konanie. V tomto smere neboli doložené žiadne relevantné listinné dôkazy, podporujúce záver o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy. Nie žalobca má dokázať, že nedošlo k individuálnemu vyjednaní, ale žalovaného zaťažovalo dôkazné bremeno túto situáciu preukázať. Ak by si žalobca individuálne vyjednal rozhodcovskú zmluvu, potom by muselo platiť, že si individuálne vyjednal aj

podmienky arbitráže. Žalovaný si dôkazné bremeno o individuálnom vyjednaní rozhodcovskej zmluvy nesplnil. Ak spotrebiteľ mal vyjednať na základe rozhodcovskej zmluvy súkromný proces, mal by nepochybne tieto pravidlá poznať. V spise však nie sú o tom žiadne dôkazy.

37. Individuálne dojednanie je také, kde spotrebiteľ má reálnu možnosť ho neprijat', odmietnuť, hoci ho pripravil dodávateľ. V tomto prípade však súd nemá preukázané, že neprijatím, odmietnutím rozhodcovskej zmluvy by nedošlo k zhoršeniu postavenia žalobcu. Súd sa neuspokojil so skutočnosťou, že rozhodcovská zmluva bola uzatvorená na samostatnom papieri, že v zmluve bolo uvedené, že žalobca mal právo do 10 dní odstúpiť od zmluvy resp. vôbec ju nemusí podpísať. Zo súdnej praxe v obdobných sporoch považuje súd za pravdepodobné, že neuzatvorením rozhodcovskej zmluvy by žalobcovi úver poskytnutý nebol. Nebolo teda preukázané, či by žalobca v prípade nepodpísania rozhodcovskej zmluvy získal žiadaný úver. Predmetná rozhodcovská zmluva podľa názoru súdu spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a to tým, že v prípade podania žalobného návrhu dodávateľom núti spotrebiteľa podrobiť sa rozhodcovskému konaniu pred rozhodcovským súdom, ktorý vopred vybral dodávateľ a zbavuje ho možnosti riešiť spor pred štátnym súdom. V rozhodcovskej zmluve je síce uvedené, že svoje právo môžu strany uplatniť aj pred všeobecným súdom, čo však už po podaní návrhu na rozhodcovský súd nie je možné. Z praxe je zrejmé, že návrhy na začatie konanie podávajú výlučne dodávatelia, čím je spotrebiteľ zbavený možnosti obrátiť sa na všeobecný súd

38. Predkladanie rozhodcovských doložiek spotrebiteľom za stavu, keď nepoznajú pravidlá arbitráže (predmet rozhodcovskej zmluvy) a prirodzene nevenujú dostatočnú pozornosť tejto časti formuláru, sa zneužíva k záverom o individuálnom vyjednaní zo strany spotrebiteľov, pričom na tomto nič nemení technika predkladania - inkorporovanie doložky do všeobecných zmluvných podmienok versus vyhotovenie štandardnej rozhodcovskej zmluvy na samostatnom liste (hárku) papiera. (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 16Co/2/ 2014).

39. Pokiaľ sa jedná o žalovaný uvádzanú skutočnosť, že žalobca aj po podpise rozhodcovskej zmluvy mal možnosť ju ukončiť, a to formou odstúpenia, súd poukazuje, že ustanovenie § 48 Občianskeho zákonníka umožňuje účastníkovi konania odstúpiť od zmluvy, ak je to v zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od počiatku zrušuje. Základnou podmienkou odstúpenia od zmluvy je platnosť uzavretej zmluvy. V spotrebiteľských sporoch je súd povinný ex offo skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy. Pokiaľ dospeje k záveru, že rozhodcovská zmluva je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky (§ 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka), vyvoláva v zmysle odseku 5 citovaného ustanovenia neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, a to neplatnosť absolútnu. Preto nie je možné odstúpiť od neplatného právneho úkonu, ktorý nikdy nenastal.

40. Súd po vykonanom dokazovaní je toho názoru, že rozhodcovská zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom. Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu dlžníkom je podľa názoru súdu len zdanlivá, keď vo väčšine prípadov určuje spôsob riešenia prípadného sporu a v prípade rozhodcovského konania aj osobu rozhodcu žalovaný ako veriteľ. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej zmluvnej úpravy síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní veriteľom stratil možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu, zmluvne zakotvenú žalovaným do rozhodcovskej doložky formou rozvázovacej podmienky, súd posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov.

41. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu uskutočnená jednostranne. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže žalovaný, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej rozhodcovskej zmluve.

42. Podľa zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní je rozhodcovský rozsudok možné za podmienok ustanovených v ustanoveniach § 45 - 47 tohto zákona napadnúť žalobou na príslušnom súde, a tak dosiahnuť jeho zrušenie. Jedným z dôvodov podania žaloby je, ak spotrebiteľská rozhodcovská zmluva neobsahuje náležitosti podľa § 3 alebo je tu iný dôvod neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy. Súd však pri posudzovaní platnosti rozhodcovskej doložky nemusí byť viazaný návrhom v prípade absolútnej neplatnosti, ku ktorej prihliada z úradnej povinnosti. Navyše Európsky

súdny dvor vo svojom rozsudku zo dňa 21. novembra 2002, Cofidis (C-473/00, Zb. s. I-10875, bod 34), uviedol, že ochrana, ktorú smernica poskytuje spotrebiteľom, sa rozširuje na prípady, keď spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu obsahujúcu nekalú podmienku, nenamieta nekalý charakter tejto podmienky, pretože buď nepozná svoje práva, alebo je odradený ich uplatniť z dôvodu nákladov, ktoré by súdne konanie predstavovalo. V tomto smere je úlohou súdu, ktorý vo veci rozhoduje, vyrovnávať nerovnováhu, ktorá existuje medzi spotrebiteľom a dodávateľom a posudzovať tak ex offo prípadnú nekalú povahu zmluvnej podmienky - rozhodcovskej zmluvy/ doložky, aj keď to spotrebiteľ nenamieta. Takto stanovená zmluvná podmienka je nekalá, pretože nebola individuálne dohodnutá, a jej zmyslom je domôcť sa jej prostredníctvom pred výlučne v každej situácii veriteľom vopred určeným rozhodcom záväzného a právne vynúiteľného rozhodnutia, kde na úkor procesných práv druhej strany - spotrebiteľa zvyšuje pravdepodobnosť rýchleho vyriešenia sporu. Veriteľ tak môže na základe predmetnej rozhodcovskej zmluvy/doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej zmluvy/doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu, stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom na riadnom súde v mieste svojho bydliska. Súd teda na základe uvedených dôvodov aj samotnú rozhodcovskú zmluvu posúdil ako absolútne neplatný právny úkon.

43. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd zrušil rozhodcovský rozsudok v zmysle § 45 ods. 1 písm. e) Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. V zmysle § 47 ods. 1 tohto zákona môže žalovaný podať na súd návrh na pokračovanie v konaní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

44. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prízna strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

45. V danom prípade súd žalobe vyhovel, preto žalobkyňa má právo na náhradu trov konania v celom rozsahu vo vzťahu k žalovanému. Keďže v tomto spore jej žiadne trovy konania nevznikli, súd vyslovil, že jej vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.